

Det kongelige kommunal- og
moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Stortingsmelding: Bærekraftige byer og sterke distrikter. Innspill

Fylkesutvalget i Finnmark vedtok 20. september 2016 følgende innspill til regjeringens stortingsmelding: Bærekraftige byer og sterke distrikter:

Vedtak;

Finnmark er mulighetenes fylke, og det går bra på flere områder. Dette har sammenheng med ressursrikdommen i regionen, og det er først og fremst fylkets eksport av naturressurser som preger verdiskapingen og som gjør at fylket får stadig økt betydning. Finnmark fylke består av flere små kommuner med begrensede ressurser. Det er en utfordring at små kommuner har begrensede ressurser til å møte store utviklingsaktørers behov. Samarbeid på tvers for å sikre lokal samfunns- og næringsutvikling der vekstmuligheter er til stede, vil være nødvendig.

Det foreslås å:

- Legge til rette for større ressursutnyttelse og verdiskaping i Finnmark
- Planlegge for nærings- og industriutvikling på tvers av kommunegrensene
- Styrke samarbeidet mellom kommunene om kompetanseutvikling, rådgivning og praktisk planlegging
- Styrke kommunenes vertskapsrolle overfor større internasjonale og nasjonale industriaktører, regionale og nasjonale virksomheter med basis i et nært og forpliktende samarbeid kommunene i mellom

Sterke distrikter – tiltakssonen

De økonomiske virkemidlene i tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark ble opprettet for å sikre rekruttering og kompetanse, bosetting og et mer robust næringsliv. Finnmark er regionen med lengst avstand til landets befolkningsmessige vekstsentre. Klimatiske forhold og lange avstander internt i fylket gir utfordringer for infrastruktur og kommunikasjoner. Samtidig som Finnmark er rik på ressurser er det behov for mer tilflytting og økt kompetanse på en rekke områder for å make å utnytte disse naturressursene til beste for videre utvikling av vår region, dette i tillegg til eksisterende og nye tiltak for å beholde eksisterende bosetning. For små og mindre bedrifter er det særdeles viktig at virkemidler som null arbeidsgiveravgift opprettholdes for at disse kan være konkurransedyktige.

Forslag til tiltak:

- For å gi distriktene mulighet til verdiskaping basert på naturressursene er regionen avhengig av å ha på plass tilstrekkelig med investeringsmidler og nødvendige rammebetingelser, deriblant robuste FoU-program

- For å tiltrekke og beholde kompetanse og befolkningsutvikling må de personrettede økonomiske virkemidlene i tiltakssonen styrkes og videreutvikles
- For å opprettholde næringslivets utfordringer med kostbar infrastruktur og lavere lønnsomhet må arbeidsgiveravgiften på null prosent opprettholdes i Tiltakssonen

Spørsmål: Vekstkraftige bo- og arbeidsmarkeder i hele landet

- ***Hvordan kan stat, kommuner og fylkeskommuner legge til rette for et konkurranse-dyktig næringsliv og tilgang på kompetent arbeidskraft i lokale arbeidsmarkeder med ulike utfordringer?***

Ref. spørsmål om kompetent arbeidskraft

God forvaltning av kunnskapskapitalen i samfunnet generelt og i lokalsamfunnene spesielt er en viktig forutsetning for utvikling, både for næringslivet og for offentlig sektor. Riktig kompetanse lokalt er en nøkkelfaktor for å kunne yte gode offentlige tjenester for befolkningen, styrke konkurransekraften i kommunenes næringsliv og øke omstillingsevnen.

Det er viktig å ha interessante fagmiljøer i distriktene, ikke bare i byene, for å sikre tilflytting av unge og utvikling av regionene. Kompetansen må være tilpasset lokale behov og ha lokal forankring. Det er viktig med tilbud om kompetanseheving der folk bor og med tilgang på relevant lokal arbeidskraft. De videregående skolene i kommunene er viktige regionalpolitiske aktører, og de er ofte en av de største aktørene innen kompetanseheving og sysselsetting.

Det å kunne møte behovet for kompetanse vil være avgjørende for alle kommuner. Dette er et så sentralt område at alle kommuner og fylkeskommunen burde ha et eget organ med ansvar for kompetansepolitikk som ser på nå værende og fremtidig kompetansebehov i kommunen og regionen. Staten bør vurdere å gi stimuleringsmidler / driftsmidler til et slikt organ.

Karriereveiledning er et av hovedsatsningsområdene i norsk kompetansepolitikk. Vurdering av norsk kompetansepolitikk er gjort på bakgrunn av OECDs Skills Strategy Diagnostic Report Norway 2014.

Det foreslås å:

- Intensivere arbeidet med større gjennomføring i videregående utdanning
- Øke fagutdanningen gjennom tiltak som skaper flere læreplasser
- Vektlegge lokal kompetanse og kompetanseutvikling
- Etablere et lokalt og regionalt organ med ansvar for kompetansepolitikk
- Gjennomføre lokal karriereveiledning

Ref. spørsmål om lokale arbeidsmarkeder

Ved å sikre "et anstendig arbeidsliv" vil man legge det beste grunnlaget for å utvikle sterke og kompetente bo- og arbeidsmarkeder, herunder iverksette tiltak mot sosial dumping.

Arbeidsinnvandring kan være positivt for både byer og distrikter. Sosial dumping kan imidlertid medføre midlertidig innvandring som gir utenlandske medmennesker dårlige arbeidsvilkår. I tillegg risikerer vi at denne midlertidige arbeidsstokken utkonkurrerer lokal, stabil arbeidskraft. Slik forvitres lokal og langsiktig kompetanse og erfaring.

Helt konkrete tiltak innebærer:

- Bekjempe enhver form for sosial dumping.
- Allmenngjøring av tariffavtalene som sikrer at ansatte i utsatte bransjer får likeverdige lønns – og arbeidsvilkår.
- Kommuner og offentlige selskaper vedtar en antikontraktørklausul med bestemmelser som begrenser bruk av underentreprenører i forbindelse med utlysning av offentlige anbud innenfor bygg- og anleggskontrakter og innenfor kjøp av varer og tjenester.

Videre forslag til tiltak for å sikre tilgang på kompetent arbeidskraft i lokale arbeidsmarkeder:

- Sette krav til at all næringsvirksomhet og offentlige bedrifter må ta inn lærlinger for å sikre fagutdanningen lokalt og regionalt.
- Stimulere bedriftene og offentlig sektor til å gjennomføre etter – og videreutdanning av ansatte.
- Innovasjon Norge må beholde sine regionale styrer og få bedre rammebetingelser, for å være en sterk part i utviklingsarbeidet i fremtidens kommuner og fylker.

Spørsmål: Hva kan gjøres for at boligmarkedet skal fungere bedre, i byene og i distriktene?

For at boligmarkedet skal fungere bedre i byene må man slutte å sentralisere arbeidsplasser for slik å skape et kunstig press i boligmarkedet. Andre tiltak:

- Styrke Husbanken, slik at blant annet flere unge kan få startlån
- Utrede en differensiert rentemodell som gjør Husbanklån mer lønnsomme.
- Husbanken bør brukes mer aktivt for å fremme fornyelse av eksisterende boligmasse og flere leie-til-eieprosjekter.

Ref. kapittel: Distriktpolitikk under nye forutsetninger

Spørsmål: Hvordan kan den lokale verdiskapingen styrkes?

For å øke lokale ringvirkninger vil fylkesutvalget her trekke frem:

Petroleum og energi

Finnmark er i en tidlig fase som petroleumsregion, men viktigheten av ressursene her blir større i takt med produksjonsnedgang andre steder. En aktiv tildelingspolitikk som sikrer kontinuitet er dermed en forutsetning for å lykkes. Ønskede ringvirkninger kan optimaliseres gjennom nødvendige rammevilkår fra sentrale myndigheter, men også gjennom dialog og forhandlinger med utbyggingsselskapene.

Det foreslås å:

- Vektlegge utbyggingen av kritisk infrastruktur i fylket, herav påkrevde kraftoverføringslinjer til Skaidi/Hammerfest og til Øst-Finnmark
- Utvikle dialogen med utbyggingsselskapene knyttet til kontraktsregimer for hoved -og underleverandører
- Samarbeide med nasjonale myndigheter om videre utvikling av petroleumsressursene i Barentshavet gjennom tydelige konsesjonsvilkår for å gi størst mulig ringvirkning for Finnmark

Petroleum:

- Ha fokus på rekruttering av lokal og regional arbeidskraft og virksomhetene forpliktes til å ta inn lærlinger.
- Ressursene fra Johan Castberg-feltet skal ilandføres.
- Arbeidet med petroleumsutvinning utenfor Øst-Finnmark forseres.
- Etablere RKSN i Porsanger.

Mineral

Finnmark er rik på mineralske ressurser, og det er et ønske om å utnytte disse i større grad. Næringen er inne i en periode preget av lave priser i verdensmarkedet som igjen har ført til bl.a. konkursen ved Sydvaranger Gruve i 2015 og vanskeliggjort nyetableringer og oppstart som f.eks. Nussir i Kvalsund. For at selskapene skal lykkes med etableringer må det skapes større forutsigbarhet i planleggingsfasen.

Det foreslås å:

- Få til gode prosesser med Sametinget, Norsk Bergindustri og sentrale myndigheter for å løse eventuelle utfordringer
- Sikre at berørte kommuner og urfolk kompenseres ved eventuelle ulemper knyttet til mineralvirksomhet
- Innrette avgiftssystemet slik at en større del av verdiskapingen tilbakeføres lokalsamfunnene

Mineralvirksomhet:

- Få på plass konsesjonsvilkår som ivaretar fylkets behov innenfor utdanning og opplæring innen mineralvirksomheten.
- Virksomheter og underleverandører pålegges å ta inn lærlinger.
- Jobbe for at arbeidsstokken består av lokal og regional arbeidskraft.

Sjømatnæring:

Sjømatnæringen er og vil også i fremtiden være en sentral bærebjelke for verdiskaping, sysselsetting og bosetting i Finnmark. Et overordnet mål for Finnmark er at sjømatnæringen skal styrke både samfunns- og næringsutviklingen i fylket. Vekstpotensialet i havbruksnæringen er stort, og det er forventninger om en betydelig fremtidig vekst, særlig i Nord-Norge. I denne sammenheng er kanskje Finnmark mest attraktiv med bakgrunn i dagens lokalitetsstruktur og gode miljømessige forutsetninger både for tradisjonell og ny teknologi. Oppdrettsrømming og fiskesykdommer, spesielt på laks, er likevel en utfordring som må bekjempes for å bevare den stolte mattradisjonen knyttet til fiske.

Fiskerinæringa bidrar i likhet med havbruksnæringa til store verdier for Finnmark og gir viktige nasjonale eksportinntekter. Utfordringen for fiskerinæringa er å sikre jevn tilgang på fisk, spesielt fersk fisk gjennom hele året til industrien på land. Det er svært viktig å opprettholde en variert kystflåte og øke kvotegrunnlaget i Finnmark. Det må tilrettelegges for landindustri og mottak som sikrer stabile, lønnsomme, helårige arbeidsplasser slik at sjarkflåten og kystflåten kan levere fangsten i sitt nærrområde.

Konkrete tiltak:

Havbruk:

- Det skal legges til rette for gode oppdrettslokaliteter med miljøutfordringene som et premiss
- Det skal være leverandører av ferske og levende sjømatprodukter
- Det skal være en variert kystflåte, økt kvotegrunnlag og tilrettelegging av mottak og industri på land
- Finnmark skal ha en fremtredende rolle i utviklingen av nye arter som en bærekraftig, ny ressurs, eksempelvis snøkrabben
- Ved tildeling av konsesjoner vektlegges aktørenes evne og vilje til tilrettelegging for lokale ringvirkninger og tilpasning i forhold til andre interessenter.
- Bidra til etablering av rømmingsberedskaps-grupper for rask fanging av rømt oppdrettslaks.
- Kommunene skal ha sin andel av vederlaget for oppdrettskonsesjoner gjennom en egen årlig arealavgift.
- Kommunenes arbeid med kystsoneplaner og mulige lokaliteter må styrkes gjennom samarbeid med fylkeskommunen for å bedre kunne belyse de miljømessige konsekvensene.

Fiskeri:

- Ha som utgangspunkt at fiskeriressursene tilhører fellesskapet, og skal forvaltes i evighetens perspektiv.
- intensjonen i deltakerloven og fiskesalgslagsloven skal opprettholdes slik at vi får en nasjonal, fiskereid flåte og ei næring som er regulert og under kontroll
- Bifangstordningen og ferskfiskbonusen videreføres og styrkes.
- Jobbe for at ferske leveranser prioriteres gjennom kvotesystemet.
- Sjølaksefisket må ivaretas som en tradisjonell næring

Reiseliv

Reiselivet i nord er i vekst. Med økende vinterturisme kan vi nå begynne å snakke om helårsturisme i Finnmark. Utfordringen er likevel, spesielt for reiselivet i Finnmark og Nord-Norge, at vi ligger langt unna de store markedene. Næringen består av små og spredte bedrifter, men disse er viktige bidragsyttere både overfor turister og for de små lokalsamfunnene i fylket. Lite privat investeringskapital i Finnmark gjør at midlene som Innovasjon Norge Finnmark og Finnmark fylkeskommune disponerer til næringsutvikling, blir enda mer viktig enn andre steder.

Det foreslås å:

- Legge bedre til rette for å bringe flere reisende til fylket
- Utvikle nisjetilbud med stort utviklingspotensial
- Profesjonalisere bransjen
- Utvikle turisme til en helårsaktivitet

Opplevelsesbaserte næringer og turisme:

- Bidra til å etablere et arktisk kvalitetsmerke.
- Jobbe for å innføre incentivordning med 25 % refusjon for filmproduksjon i tiltakssonen.

Landbruk:

- Styrke landbruket lokalt og fylkesvis gjennom etablering av et moderniseringsprogram i samarbeid med næringen.
- Styrke markedsføring av arktisk landbruk
- Utvikle og markedsføre spesialiteter fra lokalt jordbruk, spesielt det arktiske.
- Drive en aktiv rovdyrforvaltning basert på forskning og erfaringsbasert kunnskap. Øke uttaket av rovvilt som er i beite- og kalvingsområder.

Reindrift:

- Jobbe for styrke reindriftnæringas mulighet til å drive reiselivsvirksomhet blant annet gjennom å tillate turistkjøring til vinterbeitene.
- Reindriftnæringen skal ha fradrag for avgifter knyttet til driftsmidler.
- Modernisering av reindriftnlegg for effektivisering og utvikling av næringen skal prioriteres.
- Næringsrettede utviklingsprogrammer som hever kvaliteten i alle ledd skal igangsettes
- Reindriftsutøvere må sikres stabile og forutsigbare slaktemuligheter.
- Jobbe for garantiordning for minstepris på reinkjøtt.
- Legge til rette for at heltidsutøvere i reindriftnæringen prioriteres i statlig virkemiddelbruk.

Kraftproduksjon:

- Realisering av Statnetts planer for utbygging av sentralnettet til Hammerfest og Varangerbotn
- Sikre sentralnettforbindelse til våre naboland

Forsvar:

- Hæren skal styres med permanent tilstedeværelse i Finnmark.
- Heimevernet skal være en betydelig landbasert ressurs sammen med permanente Hærstyrker.
- Bevare og styrke hovedsete for alliert treningscenter (ATS) i Porsanger.

Spørsmål: Er det områder hvor lovgivning eller nasjonal politikk er til hinder for en forsvarlig utnyttning av ressursgrunnlaget i lokalsamfunnet?

Fiskeri

Problematikken rundt leveringsforpliktelsene for torsketralere er et eksempel på at lovgivning og nasjonal politikk er til hinder for en forsvarlig utnyttning av ressursgrunnlaget.

Kondemneringsordningen og strukturkvoteordningen har ført til færre fiskefartøy, deltakeradganger og konsesjoner, med på følgende geografisk konsentrasjon av de tildelte kvoterettigheter – og dermed færre levedyktige kystsamfunn. Av dette følger det at naturlige konkurransefortrinn knyttet til nærhet til fiskefeltene ikke er en tilstrekkelig forutsetning for å sikre fangsttilgang.

- Fylkesutvalget krever at det kvantum som ligger i trålkonsesjoner med leveringsplikt i Finnmark blir landet ved de anlegg i Finnmark der det er leveringsplikt.
- Forutsigbarhet i rammebetingelsene ved at dagens kvoter ikke flyttes fra mindre flåtegrupper og over til større flåtegrupper.
- Fortsette jobben med at intensjonene i kystfiskeutvalgets innstilling følges opp i sin helhet.

Innen kraftdistribusjon må man få muligheter for utbygging og eksport av produksjon av grønn energi

Finnmark må få et stamlinjenett som ikke bare sikrer forsyningssikkerhet, men som gir muligheter for produksjon av grønn energi og muligheter for å eksportere denne til utlandet (Finland, Russland, Sverige) slik at man i nord kan eksportere grønn energi som da kan erstatte kullkraft og atomkraft i nabolandene. Dette er et rimelig krav når man ser at Statnett allerede har lagt kraftinfrastruktur for aktører i Sør-Norge slik at de kan eksportere sin kraft til det internasjonale markedet.

Det nye Raggovidda vindkraftverk satte i fjor ny produksjonsrekord for landbasert vind i Norge og er således helt i spissen mot det grønne skiftet. Regjeringens manglende satsing på en ny 420-kV-kraftoverføringslinje til Skaidi og videre østover til Varangerbotn hindrer utviklingen av flere slike bærekraftige nyetableringer. Mangel på slik infrastruktur hindrer også ny kraftkrevende industri og næringsvirksomhet.

Samferdsel

Samferdselstiltak er en forutsetning for bolyst, næringsutvikling og vitale lokalsamfunn i Finnmark. Store avstander og lavt folketall i lag med klimatiske forhold gjør samferdsel i Finnmark til en utfordring. Finnmark fylkeskommune gjør prioriteringer innenfor ansvarsområdene kollektivtrafikk og fylkesveger, og har i tillegg en politisk påvirkningsrolle innenfor statlige ansvarsområder som riksveger, lufthavner, havner, flyruter og kystruten.

Tiltak som foreslås:

- Øke midlene til fylkesvegene slik at vedlikeholdsetterslepet gradvis blir mindre
- Utbygge veg og havnestrukturen for å gi person- og næringstransportene bedre vilkår
- Øke Finnmarks andel av statens overføringer til samferdsel med bakgrunn i vår geografi, avstander og næringslivets behov.

- Økonomiske rammebetingelser som styrker båt og fergetilbudet og bidrar til sterke kyst og fjordsamfunn!
- Beholde dagens seilingsmønster og styrke Hurtigruta som transportør av folk og gods, og som reiselivsaktør.
- Mer gods fra vei til båt
- Større andel av rassikringsmidler til Finnmark
- Beholde dagens kortbanenett og bedre korrespondansen på flyvninger internt i Finnmark
- Styrke de regionale lufthavnene
- Beholde dagens lengde på Banak flyplass som er viktig forutsetning for videreutvikling av eksport av produkter fra fylket til internasjonale markeder.
- Ferdigstille en samfunnsøkonomisk analyse av ny lokal lufthavn i Hammerfest som grunnlag for beslutning om utbygging i 2017. Forutsatt grunnlag, oppstart utbygging av ny lokal lufthavn i Hammerfest før 2021.
- Forsere forlengelse av rullebane på Høybuktmoen og Alta lufthavn

Spørsmål: Hvilke nasjonale interesser er det viktig å ivareta når det åpnes for økt utnytting og verdiskaping basert på lokale ressurser?

De nasjonale interesser er, etter det man erfarer, vel ivaretatt. Derimot er de lokale og regional interessene stadig i spill og blir tilsidesatt. Spørsmålet blir heller hvordan nasjonale instanser kan bidra for å tilrettelegge for lokale/regionale utnytting og verdiskaping basert på lokale ressurser. Det er i distriktene, og ofte i de ytre distriktene, at verdiskapingen skjer.

Det foreslås å:

- Unngå ytterligere privatisering av fellesskapets fiskeressurser
- Gi mulighet for lokale ringvirkninger
- At lokale krefter står som premissleverandører for lokal utvikling
- Nasjonalt krafttak for storstilt utbygging av mobil- og bredbåndsdekningen i distriktene for å hindre digitalt utenforskap

Spørsmål: På hvilken måte kan distriktskommunenes arbeid med lokal samfunnsutvikling, herunder inkludering av arbeidsinnvandrere, nærings utvikling og bærekraftig ressursutnytting, styrkes?

Barentssamarbeidet

Finnmark fylke har lange tradisjoner når det gjelder samarbeid med Finland, Sverige og Russland, både i bilateral og multilateral sammenheng. I Finnmark møter Norge Russland. Derfor må nasjon og region samarbeide. Engasjementet blant globale aktører i nordområdene er stadig økende. Det er en utfordring for Norge. Finnmark har unik arktisk kunnskap, som nasjonen kan dra nytte av, både hva gjelder kulturelle forhold, nærings samarbeid og miljøspørsmål. Det er i Finnmark at nordområdepolitikken får praktisk anvendelse. Fylker i Sverige, Finland og Nordvest Russland har felles utfordringer og muligheter som kan møtes i fellesskap, og hvor man setter fokus på regionalt utviklingseierskap.

Tiltak som foreslås:

- Uavhengig av internasjonale spenninger, må samarbeidet, basert på dialog og samarbeid, i Barentsregionen styrkes.
- Bygge ny og tilpasset grensestasjon på Storskog
- Bidra til utarbeidelsen av et enhetlig transportregelverk i Barentsregionen
- Tilføre Barentssamarbeidet økte midler til grenseregionalt samarbeid
- Jobbe for visumfrihet og utvide grenseboerbeviset til å gjelde hele befolkningen i Finnmark inkl. fri flyt av arbeidskraft
- Utnytte grenseoverskridende virkemidler for innovasjon og utvikling

- Øke kunnskapsgrunnlaget om Barents- og arktiske utfordringer i statsforvaltningen

Kultur

Kultur- og idrettslivet i kommuner og distriktene er mangfoldig og rikt. Ryggraden i kulturlivet i fylket er kompetansemiljø som bibliotek, museer, festivaler, kunstinstitusjoner, frivillige lag og foreninger og en rekke ressurspersoner. Selv om kulturlivet preges av de generelle forholdene for i kommuner / distriktene; Små miljø og lange avstander, er det unike ressurser, kompetanse og tilbud rundt om i hele fylket.

En utfordring vil være å styrke kommende generasjoners identitet og tilhørighet til kommunen/fylket de kommer fra, slik at de vil finne det attraktivt å vende tilbake etter endt utdanning. Like viktig vil det være å skape en lokal identitet blant tilflyttere som kan gjøre mennesker stolte av fylket. Kunnskap og forståelse for fylkets historie er en nøkkelfaktor.

Tiltak som foreslås:

- Ha støtteordninger slik at kulturlivet blir mangfoldig, inkluderende og med høy kvalitet
- Ha støtteordninger slik at kulturnæringer kan være en drivkraft for regional utvikling, vekst og det gode liv i bygder og byer.
- Større nasjonal medfinansiering til opprettelsen av kulturbygg i Finnmark

Spørsmål: Samordnede løsninger og attraktive bymiljø

- ***På hvilke områder er det spesielt behov for å sikre bedre samordning mellom sektorer og ulike lover og regelverk?***
- ***På hvilke områder er det behov for å utvikle et bedre og mer forpliktende samarbeid mellom forvaltningsnivåene for å sikre gjennomføringen av vedtatte planer samtidig som lokaldemokratiets handlingsrom og innflytelse styrkes?***
- ***Hvordan kan stat, kommune og fylkeskommune bidra til at en attraktiv og velfungerende by i større grad skaper ringvirkninger og bære kraftig vekst i sitt funksjonelle omland?***

Det er i distriktene, og ofte i de ytre distriktene, at verdiskapingen skjer. Det blir derfor å snu problemstillingen noe på hodet å stille et spørsmål om hvordan en by i større grad kan skape ringvirkninger og vekst i sitt omland. Det er ofte omlandet som er grunnlaget for byens eksistens og utvikling. Slik at man bør se på hvordan stat, kommune og fylkeskommune kan bidra til at omland og distrikter styrkes.

Tiltak som vil kunne bidra:

- Desentralisering av offentlig tjenester til innbyggere og næringsliv. Det vil si å flytte arbeidstagerne fra sentraliserte kontorer i byene, og ut til mindre kontorer i distriktene nærmere brukerne som skal benytte seg av tjenestene.
- Samhandling mellom distribuerte kontorer og fagpersoner i en desentralisert tjenesteorganisasjon kan opprettholdes gjennom elektroniske hjelpemidler også audiovisuelt (lyd-bilde-kommunikasjon).
- Å tilbakeføre offentlige arbeidsplassene som er tatt fra distriktene og sentralisert til større steder
- Å flytte offentlige arbeidsplasser ut av Oslo / andre store byer, og nærmere brukerne. Dette vil også være en politikk som vil gi sterke regioner.

Hvordan kan staten bli en bedre samarbeidspartner for byene og bidra til å forsterke deres tiltak for å få klimautslippene ned, bokvaliteten opp og nytt liv i sentrum?

Tiltak som foreslås:

- Gi større tilskudd til kollektivtrafikk også i distriktene.

- Flytte offentlige arbeidsplasser ut av Oslo og større byer, slik at man får mindre press på infrastruktur i byene.

Spørsmål: utfordringer i hovedstadsregionen

- ***Hvordan sikre gjennomføring av helhetlige løsninger innen areal og transport over kommune og fylkesgrenser i hovedstadsregionen?***
- ***Hvordan kan staten bli en god samarbeidspartner for utvikling av hovedstadsregionen? På hvilke områder er det spesielt viktig med et statlig engasjement og statlig forutsigbarhet?***

Tiltak som foreslås:

- Å tilbakeføre de offentlige arbeidsplassene som er tatt fra distriktene og sentralisert til større steder
- Å flytte offentlige arbeidsplasser ut av Oslo.

Vadsø, 29. september 2016

Tore Gundersen
plan- og kultursjef

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.